

Ustawa Gruzji O jawności wpływów zagranicznych

Law of Georgia
On transparency of foreign influence
Закон Грузии
О прозрачности иностранного влияния
Закон Грузії
Про прозорість іноземного впливу

tłum. z j. ros. **ANDRZEJ POGLÓDEK**

Dr, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; Instytut Wymiaru Sprawiedliwości
e-mail: a.poglodek@uksw.edu.pl, <https://orcid.org/0000-0001-5549-283X>

Artykuł 1 Cel i zakres

1. W celu zapewnienia przejrzystości wpływów obcych ustawa reguluje rejestrację podmiotu jako organizacji realizującej interesy obcej władzy oraz inne kwestie związane z przejrzystością działalności organizacji realizującej interesy obcej władzy.
2. Ustawa ta nie ogranicza działalności podmiotu zarejestrowanego na jej podstawie jako organizacja realizująca interesy obcej władzy.

Podstawą tłumaczenia jest tekst ustawy w języku rosyjskim (<https://matsne.gov.ge/en/document/view/6171895?impose=translateRu&publication=0>) zamieszczony na stronie Dziennika Urzędowego Gruzji, jedynie pomocniczo korzystałem z zamieszczonego tamże przekładu tej ustawy na język angielski (<https://matsne.gov.ge/en/document/view/6171895?impose=translateEn&publication=0>).

Projekt tej ustawy został wniesiony do gruzińskiego parlamentu 14 lutego 2023 r. przez posłów partii Władza Ludu (powstała w 2022 r. w wyniku rozłamu w rządzącym Gruzji Marzeniu – Demokratycznej Gruzji, ale pozostała w większości parlamentarnej). Projekt został poparty przez Gruzjińskie Marzenie – Demokratyczną Gruzję. Pierwsze czytanie projektu odbyło się 17 kwietnia, a 14 maja ustawa została uchwalona przez Parlament Gruzji. Ustawa została zwrócona Parlamentowi do ponownego rozpatrzenia przez prezydent Salome Zurabiszwili. W dniu 28 maja Parlament Gruzji odrzucił weto prezydenckie, a ustawa została podpisana przez przewodniczącego Parlamentu Gruzji Szałwę Papuaszwili.

Artykuł 2 Organizacja realizująca interesy obcej władzy

1. W rozumieniu niniejszej ustawy organizacją realizującą interesy obcej władzy jest:
 - a) niebędąca przedsiębiorcą (niekomercyjna) osoba prawna, która nie jest utworzona przez organ administracyjny, która nie jest Narodową Federacją Sportową Gruzji, o której mowa w ustawie Gruzji „O sporcie”, lub organizacją krwiodawstwa, o której mowa w ustawie Gruzji „O jakości i bezpieczeństwie krwi człowieka i jej składników”, i której źródłem ponad 20 procent ogólnego przychodu w ciągu roku kalendarzowego jest obca władza;
 - b) nadawca, o którym mowa w ustawie Gruzji „O nadawaniu”, którego źródłem ponad 20 procent ogólnego niekomercyjnego przychodu w ciągu roku kalendarzowego jest obca władza;
 - c) osoba prawna, która samodzielnie lub wspólnie z inną osobą dysponuje działającymi w Gruzji drukowanymi środkami masowego przekazu i której źródłem ponad 20 procent ogólnego niekomercyjnego przychodu w ciągu roku kalendarzowego jest obca władza;
 - d) osoba prawna, która samodzielnie lub wspólnie z inną osobą dysponuje lub (i) wykorzystuje domenę internetową lub (i) hosting internetowy, przeznaczone dla mediów cyfrowych, masowo rozpowszechniające informacje w języku państwowym Gruzji, i której źródłem ponad 20 procent ogólnego niekomercyjnego przychodu w ciągu roku kalendarzowego jest obca władza.
2. Dla celów niniejszego artykułu pod pojęciem „przychód” należy rozumieć kwotę pieniężną lub inną korzyść materialną mającą wartość majątkową (jakakolwiek rzecz ruchoma lub nieruchoma). Obliczenie wysokości przychodu, uzyskanego nie w postaci kwoty pieniężnej, dla celów niniejszego artykułu odbywa się na podstawie wyceny rynkowej.
3. Dla celów ustępu 1 niniejszego artykułu uznaje się, że właściwy podmiot, przewidziany w tymże ustępie, uzyskał przychód, jeśli została mu przekazana kwota pieniężna lub stał się on właścicielem lub nabywcą innych dóbr materialnych posiadających wartość majątkową (jakakolwiek rzecz ruchoma lub nieruchoma).
4. Dla celów ustępu 1 niniejszego artykułu uznaje się, że źródłem przychodu uzyskanego przez właściwy podmiot, przewidziany w tymże ustępie, jest obca władza:
 - a) w przypadku bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez wskazany podmiot przychodu od obcej władzy;

- b) w przypadku bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez wskazany podmiot przychodu od osoby prawnej, która bezpośrednio lub pośrednio uzyskała przychód od obcej władzy;
- c) jeśli źródło takiego przychodu nie zostało zidentyfikowane.

Artykuł 3 **Obca władza**

Dla celów niniejszej ustawy za obcą władzę uważa się:

- a) podmiot stanowiący część systemu politycznego obcego państwa;
- b) osobę fizyczną, niebędącą obywatelem Gruzji;
- c) osobę prawną, nieutworzoną na podstawie ustawodawstwa Gruzji;
- d) jednostkę organizacyjną (w tym fundację, stowarzyszenie, korporację, związek, inną organizację) lub inne zrzeszenie osób, utworzoną na podstawie obcego prawa lub (i) prawa międzynarodowego.

Artykuł 4 **Rejestracja podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy**

1. Podmiot spełniający kryteria jednostki realizującej interesy obcej władzy, o których mowa w artykule 2 niniejszej ustawy, ma obowiązek w styczniu roku kalendarzowego, następującego po roku, w którym spełnił te kryteria, złożyć w formie papierowej w osobie prawnej prawa publicznego, działającej pod nadzorem Ministerstwa Sprawiedliwości Gruzji, Narodowej Agencji Rejestru Publicznego (dalej: Agencja) za pośrednictwem osoby prawnej prawa publicznego – Domu Sprawiedliwości, pisemne podanie o rejestrację jako jednostki realizującej interesy obcej władzy. W takim przypadku Agencja ma obowiązek w terminie 2 dni roboczych zapewnić wskazanemu podmiotowi dostęp do odpowiedniej strony internetowej, tak by mógł on w formie elektronicznej z zachowaniem wzoru, określonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, wypełnić wnioski o rejestrację jednostki realizującej interesy obcej władzy (dalej: wnioski) i złożyć go w Agencji.
2. Podmiot ma obowiązek w terminie 10 dni roboczych po otrzymaniu dostępu do odpowiedniej strony internetowej, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, wypełnić wnioski w formie elektronicznej z zachowaniem wzoru, określonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, i złożyć go w Agencji.

3. Wnioskodawca ma obowiązek zawrzeć we wniosku, który jednocześnie stanowi jego deklarację finansową, następujące informacje (w przypadku ich posiadania):
 - a) dane identyfikacyjne wnioskodawcy;
 - b) adres miejsca pobytu wnioskodawcy;
 - c) adres strony internetowej wnioskodawcy;
 - d) informacje o źródle, wysokości i przeznaczeniu jakiegokolwiek kwoty pieniężnej i innej korzyści materialnej posiadającej wartość majątkową, otrzymanych przez wnioskodawcę w ciągu minionego roku kalendarzowego;
 - e) informacje o wysokości i przeznaczeniu jakiegokolwiek kwoty pieniężnej wydatkowanej przez wnioskodawcę w ciągu minionego roku kalendarzowego,
 - f) datę wypełnienia wniosku.
4. Osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, w terminie 30 dni roboczych po złożeniu w Agencji wniosku ma obowiązek przeanalizować i rozpatrzyć taki wniosek. W tym celu wyżej wspomniana osoba ma prawo otrzymać zgodnie z ustawą niezbędne informacje, w tym również dane, o których mowa w podpunkcie „b” artykułu 3 ustawy Gruzji „O ochronie danych osobowych”, inne dane osobowe i informacje zawierające tajemnicę (oprócz tajemnicy państwowej, przewidzianej ustawodawstwem Gruzji). Wszystkie osoby, organy, organizacje, instytucje, od których osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, zażąda przekazania wskazanych informacji, mają obowiązek niezwłocznie przekazać jej posiadane informacje. Jeśli wnioskodawca spełnia kryteria, o których mowa w artykule 2 niniejszej ustawy, w odniesieniu do jednostki realizującej interesy obcej władzy, a wniosek został wypełniony poprawnie i nie zawiera braków, Agencja ma obowiązek w terminie 30 dni roboczych po otrzymaniu wniosku zarejestrować wnioskodawcę jako jednostkę realizującą interesy obcej władzy i wprowadzić dane o nim do Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy. Jeśli wniosek został wypełniony niepoprawnie lub (i) zawiera braki, Agencja wyznacza wnioskodawcy termin na usunięcie braków, liczący 10 dni roboczych. Wnioskodawca ma obowiązek usunąć braki w tym terminie. Jeśli wnioskodawca spełnia kryteria, o których mowa w artykule 2 niniejszej ustawy, w odniesieniu do jednostki realizującej interesy obcej władzy, Agencja ma obowiązek w terminie 5 dni roboczych po upływie wskazanego terminu zarejestrować wnioskodawcę jako jednostkę realizującą interesy obcej władzy i wprowadzić dane o nim do Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy.
5. Opłata za rejestrację podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy i wprowadzenie danych o nim do Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy nie jest pobierana.

6. Procedurę rejestracji podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy i prowadzenia Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy, a także wzór wniosku określa Minister Sprawiedliwości Gruzji.

Artykuł 5

Zapewnienie jawności wniosku, innych wymaganych dokumentów i Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy

1. Wniosek i podanie, o których mowa w ustępie 1 artykułu 4 niniejszej ustawy, są jawne. Agencja ma obowiązek niezwłocznie po rejestracji podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy zapewnić opublikowanie na właściwej stronie internetowej i publiczny dostęp do wniosku, złożonego przez wskazany podmiot, oraz podania, o którym mowa w ustępie 1 artykułu 4 niniejszej ustawy, a w przypadku ich posiadania – także do aktualnego statutu wskazanego podmiotu, jego innych dokumentów założycielskich i ostatniego wypisu o tym podmiocie z Rejestru Publicznego.
2. Informacja, wprowadzona do Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy, jest jawna. Agencja ma obowiązek zapewnić jej opublikowanie na właściwej stronie internetowej i publiczny dostęp do niej.

Artykuł 6

Coroczna deklaracja finansowa

1. Podmiot, zarejestrowany jako jednostka realizująca interesy obcej władzy, ma obowiązek w styczniu każdego roku, następującego po roku rejestracji podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy, wypełnić w formie elektronicznej z zachowaniem wzoru, określonego przez Ministra Sprawiedliwości Gruzji, i złożyć w Agencji deklarację finansową. Podmiot ten we wskazanej deklaracji finansowej ma obowiązek w sposób rzetelny i kompletny zawrzeć informacje, o których mowa w ustępie 3 artykułu 4 niniejszej ustawy (w przypadku ich posiadania), według stanu na rok poprzedzający rok złożenia w Agencji deklaracji finansowej. Osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, ma obowiązek w terminie 30 dni roboczych po złożeniu w Agencji wskazanej deklaracji finansowej zbadać i zweryfikować tę deklarację finansową. W tym celu wyżej wspomniana osoba ma prawo otrzymać zgodnie z ustawą niezbędne informacje, w tym również dane, o których mowa w podpunkcie „b” artykułu 3

ustawy Gruzji „O ochronie danych osobowych”, inne dane osobowe i informacje zawierające tajemnicę (oprócz tajemnicy państwowej, przewidzianej ustawodawstwem Gruzji). Wszystkie osoby, organy, organizacje, instytucje, od których osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, zażąda przekazania wskazanych informacji, mają obowiązek niezwłocznie przekazać jej posiadane informacje. Jeśli złożona deklaracja finansowa została wypełniona niepoprawnie lub (i) zawiera braki, Agencja wyznacza składającemu ją podmiotowi termin na usunięcie braków liczący 10 dni roboczych. Wskazany podmiot ma obowiązek usunąć braki w tym terminie.

2. Deklaracja finansowa, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, i zawarte w niej informacje są jawne. Agencja ma obowiązek niezwłocznie zapewnić opublikowanie wspomnianej deklaracji finansowej na właściwej stronie internetowej i publiczny dostęp do niej.
3. Procedurę składania deklaracji finansowej, o której mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, a także wzór wskazanej deklaracji określa Minister Sprawiedliwości Gruzji.

Artykuł 7

Wyrejestrowanie podmiotu zarejestrowanego jako jednostka realizująca interesy obcej władzy

1. Podmiot, zarejestrowany jako jednostka realizująca interesy obcej władzy, który według danych (okoliczności) za poprzedni rok kalendarzowy nie spełnia już kryteriów, o których mowa w artykule 2 niniejszej ustawy, jednostki realizującej interesy obcej władzy, ma prawo przy składaniu w Agencji deklaracji finansowej, o której mowa w artykule 6 niniejszej ustawy, zwrócić się z uzasadnionym pisemnym wnioskiem do Ministerstwa Sprawiedliwości Gruzji i zażądać wyrejestrowania go jako jednostki realizującej interesy obcej władzy. W takim przypadku osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, na podstawie należytego dochodzenia i zbadania wniosku w terminie 30 dni roboczych wydaje stosowną decyzję. W tym celu osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, ma prawo otrzymać zgodnie z ustawą niezbędne informacje, w tym również dane przewidziane podpunktem „b” artykułu 3 ustawy Gruzji „O ochronie danych osobowych”, inne dane osobowe i informacje zawierające tajemnicę (oprócz tajemnicy państwowej, przewidzianej ustawodawstwem Gruzji). Wszystkie osoby, organy, organizacje, instytucje, od których osoba, upoważniona

- przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, zażąda przekazania wyżej wskazanych informacji, mają obowiązek niezwłocznie przekazać jej posiadane informacje.
2. W przypadku wydania decyzji o wyrejestrowaniu podmiotu jako jednostki realizującej interesy obcej władzy, Agencja ma obowiązek niezwłocznie wykreślić ten podmiot z Rejestru Organizacji Realizujących Interesy Obcej Władzy i usunąć z właściwej strony internetowej informacje i dokumenty dotyczące wskazanego podmiotu, uprzednio opublikowane zgodnie z niniejszą ustawą.
 3. Decyzja, o której mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu, jest jawna i podlega publikacji na właściwej stronie internetowej.
 4. Procedurę wyrejestrowania podmiotu, zarejestrowanego jako jednostka realizująca interesy obcej władzy, określa Minister Sprawiedliwości Gruzji.

Artykuł 8

Kontrola

1. W celu ujawnienia organizacji realizujących interesy obcej władzy lub weryfikacji spełnienia wymogów niniejszej ustawy osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości, jest uprawniona w dowolnym czasie do przeprowadzenia kontroli – należytego dochodzenia i zbadania sprawy.
2. Podstawami do wszczęcia kontroli są:
 - a) decyzja osoby upoważnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji;
 - b) złożone do Ministerstwa Sprawiedliwości Gruzji pisemne zgłoszenie, w którym zawarta jest wiarygodna informacja, związana z konkretną organizacją realizującą interesy obcej władzy.
3. W celu przeprowadzenia kontroli osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, ma prawo otrzymać zgodnie z ustawą niezbędne informacje, w tym również dane przewidziane podpunktem „b” artykułu 3 ustawy Gruzji „O ochronie danych osobowych”, inne dane osobowe i informacje zawierające tajemnicę (oprócz tajemnicy państwowej, przewidzianej ustawodawstwem Gruzji). Wszystkie osoby, organy, organizacje, instytucje, od których osoba, upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, zażąda przekazania wyżej wskazanych informacji, mają obowiązek niezwłocznie przekazać jej posiadane informacje.
4. Kontrola w stosunku do tego samego podmiotu może być przeprowadzona tylko raz w ciągu 6 miesięcy.
5. Jeśli w wyniku kontroli zostanie ustalone, że podmiot spełnia kryteria, o których mowa w artykule 2 niniejszej ustawy, w odniesieniu do jednostki realizującej

interesy obcej władzy, jednakże uchyla się od rejestracji jako jednostki realizującej interesy obcej władzy, wówczas na podstawie wniosku osoby, upoważnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, Agencja zarejestruje wskazany podmiot jako jednostkę realizującą interesy obcej władzy. Rejestracja jako jednostki realizującej interesy obcej władzy nie zwalnia podmiotu od odpowiedzialności, o której mowa w ustępie 1 artykułu 9 niniejszej ustawy. W takim przypadku wskazany podmiot ma obowiązek w terminie 10 dni roboczych wypełnić wniosek i złożyć go w Agencji z zachowaniem wymogów niniejszej ustawy.

6. Procedurę przeprowadzenia kontroli określa Minister Sprawiedliwości Gruzji.

Artykuł 9

Odpowiedzialność i postępowanie sądowe

1. Uchylenie się od rejestracji jako jednostki realizującej interesy obcej władzy lub niezłożenie deklaracji finansowej, o której mowa w artykule 6 niniejszej ustawy, w terminie przewidzianym w tymże artykule, podlega karze grzywny w wysokości 25 000 lari.
2. Niespełnienie wymogów ustępu 2 artykułu 4 niniejszej ustawy, niedopełnienie obowiązku usunięcia uchybienia, o którym mowa w ustępie 4 artykułu 5 lub ustępie 1 artykułu 6 niniejszej ustawy, lub niedopełnianie obowiązku wypełnienia i złożenia wniosku, o którym mowa w ustępie 5 artykułu 8 niniejszej ustawy, podlega karze grzywny w wysokości 10 000 lari.
3. Kontynuowanie czynu, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu, w ciągu jednego miesiąca po zastosowaniu kary administracyjnej, nałożonej powtórnie za popełnienie tego samego czynu, podlega karze grzywny w wysokości 20 000 lari.
4. Nieprzekazanie informacji osobie, upoważnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji, o które wystąpiła ona zgodnie z niniejszą ustawą, podlega karze grzywny w wysokości 5 000 lari.
5. Sprawy administracyjne, o których mowa w niniejszym artykule, rozpatruje, protokoły z czynności postępowania administracyjnego sporządza i przewidziane kary administracyjne na naruszających prawo nakłada osoba upoważniona przez Ministerstwo Sprawiedliwości Gruzji. W przypadku popełnienia wskazanych naruszeń postępowanie sądowo-administracyjne prowadzone jest zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego Gruzji i innymi stosownymi aktami ustawodawczymi Gruzji.

6. Pociągnięcie właściwego podmiotu do odpowiedzialności, przewidzianej niniejszym artykułem, nie zwalnia go z obowiązku spełnienia wymogów niniejszej ustawy.
7. Osoba, która w ten sposób naruszyła prawo, może być pociągnięta do odpowiedzialności, przewidzianej niniejszym artykułem, tylko w ciągu 6 lat od popełnienia naruszenia.
8. Zaskarżenie aktu prawnego, wydane na podstawie niniejszej ustawy lub (i) na podstawie podustawowego aktu normatywnego, przewidzianego niniejszą ustawą, nie wstrzymuje jego wykonania.

Artykuł 10

Postanowienia przejściowe

1. W terminie 60 dni po wejściu w życie niniejszego ustępu:
 - a) odpowiednie organy/osoby urzędowe przyjmą/wydadzą akty podustawowe, niezbędne dla wykonania niniejszej ustawy, i zapewnią zgodność stosownych aktów podustawowych z niniejszą ustawą;
 - b) Ministerstwo Sprawiedliwości i Agencja podejmą wstępne materialno-techniczne i inne czynności, niezbędne dla wykonywania niniejszej ustawy.
2. Podmiot, o którym mowa w ustępie 1 artykułu 2 niniejszej ustawy, który według danych (okoliczności) za rok 2023 spełnia kryteria przewidziane w tymże artykule, w odniesieniu do jednostki realizującej interesy obcej władzy, ma obowiązek w terminie 1 miesiąca po wejściu w życie niniejszego ustępu, za pośrednictwem osoby prawnej prawa publicznego – Domu Sprawiedliwości, złożyć w Agencji pisemny wniosek o rejestrację jako jednostki realizującej interesy obcej władzy. Następnie będą realizowane czynności, o których mowa w artykule 4 niniejszej ustawy.

Artykuł 11 **Wejście ustawy w życie**

1. Niniejsza ustawa, z wyjątkiem artykułów 1-9 i ustępu 2 artykułu 10 niniejszej ustawy, wchodzi w życie po jej opublikowaniu.
2. Artykuły 1-9 i ustęp 2 artykułu 10 niniejszej ustawy wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia po opublikowaniu.

Przewodniczący Parlamentu Gruzji
Szałwa Papuaszwili

Tbilisi,
28 maja 2024 r.
N4194-XIV06-X03